

Nederlandse naam voor nieuwe uil

Op 25 juli deed Piet Schuttelaar een bijzondere waarneming. In zijn tuin in het Zuid-Limburgse Stein was een voor hem onbekende vlinder op het licht afgekomen. De vlinder, een uil, werd voorgelegd op het forum van waarneming.nl. Daar werd het diertje al snel herkend als *Polyphaenis sericata*, een soort die nog niet eerder was waargenomen in Nederland.

Polyphaenis sericata komt voor in grote delen van Zuid- en Oost-Europa. De dichtstbijzijnde gebieden waar de soort voorkomt zijn Noord-Frankrijk en de Duitse deelstaat Rheinland-Pfalz. De vliegtijd van de vlinder is van juni tot augustus en de soort overwintert in het rupsenstadium.

Nederlandse naam

Een nieuwe soort voor de Nederlandse fauna is niet iets wat vaak voorkomt, zeker niet onder de macronachtvlinders. Mede omdat de vlinder ook in België nog niet is waargenomen, had hij tot 2012 geen Nederlandse naam. In 2012 heeft het Belgische Natuurpunt, in samenwerking met De Vlinderstichting en de Werkgroep Vlinderfaunistiek, een lijst opgesteld met Nederlandse namen voor nachtvlinders die mogelijk in de nabije toekomst in Nederland en België zouden kunnen opduiken. Op deze lijst stond ook *Polyphaenis sericata*. Als Nederlandse naam werd groene geelvleugeluil gekozen, vanwege het uiterlijk van de vlinder en zijn gelijkenis en verwantschap met de geelvleugeluil (*Thalpophila matura*).

Geografische aanduiding of waardplant

Ontdekker Piet Schuttelaar wilde de door hem ontdekte soort steinder prachtuil noemen, naar de vindplaats. Maar deze geografische verwijzing kon niet doorgaan, omdat de Nederlandse naam was al was gekozen vóór de eerste waarneming in Nederland.

In Groot-Brittannië komt de groene geelvleugeluil voor op een aantal Kanaaleilanden. De vlinder was daar tot aan het eind van de negentiende eeuw te vinden en werd daarna bijna een eeuw niet meer waargenomen. In 1986 werd hij herontdekt op het eiland Guernsey en kreeg hierna de Engelse naam Guernsey underwing. Het gebruik van vindplaats in de naamgeving kan echter de nodige verwarring met zich meebrengen: de verspreiding van soorten is immers aan verandering onderhevig.

Een veelgebruikte manier om een vlinder een bepaalde naam te geven is te kijken naar de waardplant.



Groene geelvleugeluil.

In Duitsland en de Alpenlanden is daarom gekozen voor de naam Bunte Ligustereule (bonte ligusteruil). Liguster is inderdaad één van de waardplanten van de soort. En hoewel deze plant in sommige literatuur wordt genoemd als voornaamste waardplant, worden ook andere planten vermeld. Zo heeft de Britse website UKmoths het over kamperfoelie en eik en wordt liguster niet eens genoemd als waardplant. Elders wordt onder andere nog melding gemaakt van kornoelje en sleedoorn. De Fransen hebben ervoor gekozen om kamperfoelie in de naam te gebruiken: la Noctuelle du camérisier (nachtvlinder van de kamperfoelie). Kortom: het gebruik van een waardplant in de naam ligt daarom niet voor de hand.

Groene geelvleugeluil?

In Nederland gaat de soort dus vanaf nu door het leven als groene geelvleugeluil. Dat ook dit niet de ideale naam is, blijkt als je verschillende afbeeldingen van de soort op internet bekijkt: de meeste exemplaren hebben namelijk een licht oranje achtervleugel. Laten we hopen dat de soort vaker wordt gezien en zich gaat vestigen in ons land. Want dan zal de naam vanzelf wennen.

Tekst:
Maarten Immerzeel
redactie Vlinders